

[Brukansvisningar] - 1

A. E. Liljestränd

Vardagstryck -1970 Affärstryck
1800-talet 8:o

National Library
of Sweden

Romanbladets

(A. E. Liljestrands)

The Singer Machine.

Efterföljande anvisningar hafva städse visat sig tillräckliga för att inöfva maskinens behandling utan någon personlig ledning, och torde mest ändamålsenligt vara att dervid tillvägagå på så sätt, att den lärande personen sköter maskinen, under det att en annan långsamt och tydligt uppläser de paragrafer, hvilka hafva afseende på hvad som för händer hafves.

Hvarje maskin försändes från mitt lager helt och hållet färdig till sömnad, med nålen riktigt stäld och tråden inträdd, så att ett uppmärksamt aktgifvande på densamma, innan den försökes, särdeles nålens läge och sättet huru tråden är trädd, mycket bör bidraga till en hastig uppfattning af hvad som förekommer, men skulle likväl, vid maskinens emottagande, genom någon oförutsedd händelse, trådarna blifvit afslitna eller bragta ur sitt läge, så är det af vigt att eftersöka hvad som möjligen kommit i olag och ställa det till rätta innan man börjar sy.

1. Dragremmen lägges i den lilla fördjupningen på öfre svänghjulet genom de båda bordhålen nedåt omkring det undre svänghjulet och måste alltid vara tillräckligt spänd, emedan maskinens rörelse derpå är beroende. Om med tiden remmen tänjer ut sig, måste den afskäras och på nytt sammanlänkas.

2. Trampningen. Innan man börjar sy, måste man lära sig att trampa.

Det öfre svänghjulet sättes med högra handen i rörelse **åt** den arbetande, men **aldrig** åt motsatt håll, och maskinen kan efter behag hållas i gång med ena eller båda fötterna, dock måste man, för att ernå en jemn trampning, placera fötterna så, att hälen och tårna hafva lika kraft.

Om maskinen sättes i gång utan underlagdt arbete måste hvarje gång tygtryckaren medelst pressarlyftaren upplyftas, på det att icke matarens tänder måtte nötas emot densamma och blifva slöa.

Då man riktigt lärt att trampa, lägger man ett stycke tyg under tygtryckaren, som nedsläppes medelst lyftaren, och sätter maskinen i gång (likväl utan att hafva nålen påträdd), för att lära sig föra arbetet. Man försöker först föra arbetet i raka linier och sedermera i krokiga.

1882

3. Nålen har den ena sidan en lång och på den andra en kort fördjupning eller ränna. Då man insätter densamma, måste man gå till väga på följande sätt:

Först lossar man med skrufmejseln skrufven, som fasthåller nåklämmaren, under det att man bringar nålstängen till sin högsta ståndpunkt. Man fattar nålen med venstra handen och förer densamma underifrån in i rännan bakom nåklämmaren, så att den långa inskränningen blir vänd **åt** den arbetande. Nålens ställning bestämmes på så sätt, att då märket på nålstängens öfre del ligger jemnt med frontplåtens öfre kant, skall nålsögat synas jemnt med stygnplåtens hål. Nålens ställning bör noga undersökas och om nålspetsen blir slö, kan den hvässas på den medföljande runda slipstenen, som anbringas på spolmaskinen.

4. Hjulafställaren. För att kunna spola utan att maskinen behöfver arbeta, håller man fast svänghjulet med venstra handen och vrider afställaremuttern åt höger, d. v. s. i motsatt riktning till den på svänghjulet aftecknade pilen. Skall maskinen arbeta, vrider man muttern åt venster, d. v. s. i samma riktning som pilen.

5. Spolningen sker numera genom **sjelfspolningsapparat**. Spolen insättes i apparaten på så sätt, att hålet på spolen kommer att fattas af det från högra spolspindeln utstående stiftet. Sedan trådrullen blifvit anbringad på trådrullstiftet ledes tråden mellan och bakom de på spolståndaren varande klämskifvorna och vidare genom utskärningen samt derpå under ståndarens afrundade nedre del, och fästes mellan spolen och spolspindeln, hvarefter klaffen lägges mot spolen. Man behöfver derefter endast trampa, då spolen påspolas af sig sjelf.

6. Nålens påträdnig. Trådrullen placeras på trådrullstiftet och tråden ledes genom öglan nedåt, under och mellan de båda spännskifvorna; vidare trädes den genom hålet i trådklyfvaren; derefter genom hålet på nåklämmaren samt slutligen framifrån genom nålsögat. Ungefär 3 à 4 tum bör man draga tråden genom nålen.

7. Trådens iträdning i skytteln. Sedan spolen nedlagts i skytteln på så sätt, att dess ena spets anbringats i pistonen, som efterstående teckning utvisar, samt den andra nedtryckts i fördjupningen, hvarvid alltid bör iakttagas, att den ända af spolen, hvari förutnämnda hål finnes, kommer att ligga vid skyttelns trubbiga ända, ledes tråden **under** spången ut genom den långa rännan på skyttelns undre sida, och åter in genom detsamma **öfver** spången, så att den blifver liggande om denne; derifrån tvärsöfver skytteln ut genom hålet närmast skyttelns trubbiga ända och sedan genom så många hål, som erfordras för en tillräcklig spänning, men alltid till sist genom hålet närmast skyttelns spetsen. (Skulle tråden då komma inåt skytteln, utträdes den genom den långa öppningen under

de små hålen.) Slutligen trädes den under den utanpå skytteln befintliga fjedern.

8. Syningen. Sedan sålunda begge trådarna äro riktigt inträdda, har man att iakttaga följande: skyttelluckan utdrages när nålstängen står på sin lägsta punkt och skytteln lägges i på så sätt, att spetsen kommer närmast nålen och den utanpå skytteln befintliga fjedern kommer uppåt. Man framdrager tråden ur skytteln ungefär 3 tum, håller öfvertråden löst i venstra handen, medan man med den högra vrider svänghjulet omkring i riktning åt sig, till dess att nålen kommer på sin högsta punkt efter att hafva upphämtat undertråden. Skyttelluckan går utaf sig sjelf tillbaka, då maskinen sättes i rörelse.

Arbetet lägges under tygtryckaren, hvilken nedfalles, hvarefter man börjar att sy, under det att man håller maskinen i en regelmässig gång. Man styr arbetet, men aktar sig för att skjuta eller draga på detsamma, emedan nålen då lätt kan böjas eller afbrytas. Äfvenså bör man öfver sömmar och hårdare ställen sy långsamt och försigtigt.

Då arbetet skall borttagas, bringar man nålen på dess högsta punkt och lyfter upp tygtryckaren, drager ofvanför nålhållaren något tråd från trådrullen och borttager arbetet åt den venstra sidan.

9. Öfvertrådens spänning regleras medelst den främre utaf de på frontplåten sittande tumskrufvarne. Vrider man den åt höger, blifver spänningen hårdare; i motsatt fall lösare. Spänningen bör alltid vara så afpassad, att båda trådarna mötas och stygnet knyter sig i midten af tyget.

Då man sytt en liten bit, stannar man och pröfvar spänning och stygn. Om på undre sidan af tyget bildar sig öglor eller knutar, eller om den undre tråden icke är indragen, utan ligger rak, så är öfre spänningen för lös. Om deremot arbetet skrynklar sig, tråden ofta går af eller ligger rak på öfersidan, så är öfvertrådens spänning för hård och måste göras lösare.

Om spänningen i skytteln är riktig, så bör med hänseende till denna ingenting förändras, utan åstadkommes detta endast genom den öfre spänningen.

10. Stygnens storlek regleras genom tumskrufven 20, till höger nedvid foten af ståndarmen på så sätt, att, om man lossar densamma och skjuter den till höger, blifva stygnen större och till venster mindre. Sedan man stält stygnen efter den storlek man önskar, skrufvar man åter till skrufven.

11. Maskinens rengöring och oljning. Vid begagnande måste maskinen dagligen oljas och vid behof rengöras. De små hålen äro oljehål och föra till ställen, der nötning eger rum. Sedan man med en mjuk lapp borttorkat den gamla oljan jemte samladt dam och smuts, gjuter man ur den medföljande oljekannan några droppar olja, utom på förut uppräknade ställen, äfven vid nålstängen, upptill

och nedtill. Genom att afstryka remmen från undre svänghjulet kan maskinens öfverdel uppvikas bakåt, då de undre delarne lätt kunna rengöras och oljas på alla de ställen, der någon rörelse förekommer.

Skytteln måste äfven hållas väl ren och behöfver någon gång oljas, äfvenså spolens båda ändar.

På ställningen skall oljas svänghjulets axel, öfra och nedra ändan af trampstickan samt i de båda hälen på trampen.

Endast bästa, för symaskiner enkom beredda olja, som säljes på originalflaskor hos undertecknad, bör användas, ty af annan olja, som antingen bekar sig eller fräter jernet, går maskinen tungt och tager lätt skada.

Skulle maskinen efter en tids stillastående gå tungt, insmörjer man den på alla rörliga ställen med fotogén eller benzin, hvilken upplöser smutsen jemte den gamla oljan, sätter derefter maskinen i hastig rörelse, hvarpå man borttorkar smutsen och inoljar maskinen på föreskrifvet sätt. Vid detta göromål måste alltid skytteln vara uttagen.

12. Tygtryckaren tjänar till att trycka arbetet mot stygnplåten och mataren. På dess nedre ända fastskrufvas apparaterna.

Om man syr hårda tyger är nödvändigt att hafva starkare tryckning på arbetet, och måste man för detta ändamål tillskrufva tumskrufven, som sitter i tygtryckarstångens öfra ända, åt höger; dock bör man ej hafva starkare tryckning än som erfordras.

13. Skulle vid gröfre arbeten **mataren** behöfva höjas, föres den från grundplåtens framsida utskjutande knappen till venster — i motsatt fall till höger. Dock bör mataren ej höjas mera, än som är erforderligt.

14. Om man behöfver ombyta **stygnplåt**, måste man noga tillse, innan skrufvarne fast tillskrufvas, att nålen går rätt i stygnplåtens hål.

15. Trådregulatorn. I öfre delen af nålstången sitter en ställbar stålstång (spindel), fasthållen af en stålmutter. Denna s. k. trådregulator tjänar till att förändra trådlyftarens ställning. En förändring af denna del förekommer högst sällan, men skulle den på något sätt blifva bragt ur sitt läge, rättas detta på följande sätt: Man påträder nålen och lägger tyget under såsom vanligt, låter det öfre hjulet gå omkring så mycket, att nålspetsen intränger i tyget så långt, att nålsögat med tråden ligger jemnt med dess yta. Derefter lossar man den lilla ställmuttern, skrufvar regulatorn medelst den ofvanpå densamma befintliga knappen så högt eller så lågt, att den undre ändan deraf berör den öfre ytan af lyftaren 6, hvarefter man tillvrider ställmuttern.

Med maskinerna följa nedanstående apparater:

1. 1 dussin sorterade nålar.
2. 6 Spolar.
3. 1 Stålfällvikare.
4. 1 d:o Fällvikare.
5. 1 Ställbar fällvikare.
6. 1 Snoddpåsyare.
7. 1 Snoddinsyare.
8. 1 Bandpåsyare.
9. 1 Rynkapparat.
10. 1 Gansfot.
11. 1 Lineal.
12. 1 Skrufmejsel.
13. 1 Extra stygnplåt.
14. 1 Oljekanna.
15. 1 Tryckt undervisning.
16. 1 Vadder mått.
17. 1 Bandkantare.

Apparaterna.

1. Vadder måttet fästes med linealskrufven på sätt ritningen utvisar.

2. Linealen. Om man önskar sy en söm parallellt med kanten, så skrufvar man denna apparat medelst den dertill hörande skrufven fast i hålet på grundplåten och afpassar afståndet, på hvilket man vill hafva sömmen från kanten.

3. Rynkapparaten. Med tillhjälp af denna enkla apparat kan man af två på hvarandra lagda tygstycken rynka det undre, medan det öfre förblifver slätt. Man fastskrufvar apparaten i stället för tygtryckarefoten och lägger tyget som skall rynkas på mataren, och det som skall förblifva slätt införes i apparatens inskärning. Mataren verkar nu blott på det undre tyget, medan det öfre, till följd af trycket mellan de båda skifvorna, i proportion tillbakahålles, så att det undre tyget lägger sig i små veck.

Behandlingen af denna apparat erfordrar dock någon öfning. Ju större stygnen ställas, desto djupare blifva rynkorna. Man kan äfven utan denna apparat rynka såväl enkelt som dubbelt tyg, om man ställer långa stygn och en lös öfverspänning, så att den undre tråden ligger rak, samt, efter det man sytt, sammanskjuter tyget på undertråden från båda sidor såsom vid handsömnad.

4. Bandpåsyaren. Denna apparat tjänar till att sätta band och bårder på fruntimmerskläder. Den fastskrufvas på samma sätt som rynkapparaten. Man för bandet, utan att förut hafva påtråcklat det samma, uppifrån nedåt in i öppningen i apparaten, i likhet med hvad förestående teckning utvisar, och på detta sätt faststickas den inre kanten af bandet på tyget.

5. Ganspåsyaren. Gansen, som måste vara så uppspolad på en trärulle, att den icke vänder eller snor sig medan man syr, placeras på stiftet ofvanpå maskinen och ledes genom den undra trådöglan. Den härtill hörande apparaten har framför nålhålet en andra sned öppning, genom hvilken gansen ledes bakåt, så att den undre sömmen kommer att ligga precis under nålen.

Man för tyget med handen, så att gansen bildar den figur, man önskar.

6. Stålfällvikaren, fastskrufvas på samma sätt som ganspåsyaren.

Ändan på tyget, som skall fällas, vikes ungefär $\frac{1}{4}$ tum och föres framifrån in i fällvikaresnäckan så långt, att det kan träffas af nålen i den inre kanten af fällen, hvarefter man nedsläpper tygtryckaren och börjar försigtigt att sy.

Under syningen måste tyget föras så, att fällvikarens mynning alltid är väl fylld, så att fällen blir ordentligt viken. Till detta ändamål skjuter man med handen tyget inemot fällvikarens mynning men för mycket får dock icke föras in, emedan i så fall rispen kommer att skjuta framom inre kanten af fällen.

7. Fällvikaren, begagnas till dubbel fällsöm och användes sålunda:

Båda tygen lagda på hvarandra, så att det undre cirka $\frac{1}{4}$ tum skjuter framom det öfre, införas i fällvikaren såsom vid fällning och sammansys. Då denna första söm blifvit färdig, utbreddas tygen och sömmen tilltryckes, hvarefter den uppstående fällen för andra gången införas i fällvikaren och tillsys. Härvid är att iakttaga, det arbetet föres noggrannt efter fällens riktning.

8. Breda fällar sys med ställbara fällvikaren, till hvilken den vanliga tygpressaren användes.

Den ställbara fällvikaren fastskrufvas medelst linealskrufven i grundplåtens hål. Medelst lossandet af den främre skrufven kan man förändra fällvikarens bredd, och bör arbetet, innan det införas i apparaten, vikas till den önskade bredden på samma sätt, som vid vanlig handsöm.

9. Snoddinsyaren. Af denna apparat betjenar man sig för att sy in snodder och dylikt, såsom det förekommer t. ex. på kragar, manchetter m. m.

Snodden lägges in med handen och strykes till med ett passande instrument.

Man måste se till att snodden, som skall sys in, alltid kommer i rännan näst intill nålen.

Då flera snodder efter hvar andra sys in, kommer den sist insydda i den högra och den som skall sys in i den venstra rännan.

10. Snoddpåsyaren, användes för att sy tjockare snodder på kläder.

11. Bandkantaren, användes för kantning med bredare eller smalare band. Sedan man stält de båda skifvorna efter bandets bredd, föres bandet mellan skifvorna in i de båda hakarna så, att det ledigt ehuru något stramt kan röra sig deremellan. Med linealskrufven fäster man apparaten i hålet. Tyget lägges under tryckarefoten emellan de nyssnämnda båda hakarna, som hålla bandet, och detta lägges härigenom af sig sjelft omkring tyget innan nålen syr det fast.

Huru stygnet bildas.

En beskrifning på sättet huru denna maskin medelst skytteln bildar stygnet, torde här icke vara ur vägen och kan möjligen bidra till en riktig behandling af densamma.

Nålen, som har ögat strax invid spetsen, tränger genom tyget och förer tillika en del af den påträdde tråden under stygnplåten. Då den åter uppstiger bildar tråden en ögla på den från den arbetande vända sidan af nålen, genom hvilken skytteln passerar. Till följd häraf knyts båda trådarna, hvarefter, genom nålens och trådfytarens uppåtgående rörelser, stygnet fullkomligt bildas.

Om tråden ofta brister, kan orsaken vara:

1. Att spänningen är för hård;
2. Att nålen är för fin för tråden eller tyget;
3. Att nålen icke är rätt insatt, antingen för högt eller för lågt, eller att den icke går rätt upp och ned i stygnhålet;
4. Att nålsögat är hvasst eller spetsen trubbig;
5. Att mataren icke framskjuter tyget, emedan den genom smuts eller beklad olja blifver hindrad i sina rörelser. Understundom är äfven stygnplåten härtill orsaken, då den icke är riktigt fastskrufvad. Vid ombyte af stygnplåt bör man gifva akt på att nålen rör sig fritt i stygnhålet och icke stöter emot skytteln.

När maskinen syr hoppstyg sker det af följande orsaker:

1. Att nålen sitter för högt eller för lågt;
2. Att nålen är för fin;

3. Att maskinen är oren och icke inoljad, så att den har en ojemn gång;
4. Att den långa rännan på nålen icke är vänd åt den arbetande, utan åt annat håll, kanhända åt skyttelns längsida.

Till denna maskin passa såväl nålar som skyttlar till den så kallade Singer Original. Utan *en god nål* kan ingen Symaskin arbeta väl.

Alla tillbehör och symaskindelar kunna genom mig erhållas.

A. E. LILJESTRAND.

Bref adresseras endast:

A. E. Liljestrands, STOCKHOLM.